

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologiae Mysticae Sive Exercitiorum Spiritualium Admodum Reverendi Patris P. Aloysii Siderei, Alias Vincentii Caraffa, Societatis Iesv Praepositi Generali, Tomvs ...

ex Italico Latino recenter idiomate opera et studio fidelissimi cuiusdam
interpretis donatus

Iter ad coelum in quatuor partium Semitas seu partes, & Fasciculum
Myrrhæ

Caraffa, Vincenzo

Coloniae Agrippinae, 1660

Cap. 1. De necessitate orationis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49363](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49363)

EXERCITIUM SEXTUM.

De Oratione.

CAPUT I.

De Necessitate Orationis.

HÆC necessitas orationis (quæ non solum significat exercitium Meditationis, verum etiam petitionis, ut est petitio decem-
tium à Deo) fundata est in duobus principis: primum est, quod absque gratiâ Dei per merita Christi nobis concessâ nullom opus supernaturale vitæ æternæ meritorium facere possimus.

Veritas hæc de fide est, contra Pelagianos determinata, nobisque tradita ab ipsomet Christo Domino in S. Evangelista Joanne: ubi expressè ait: *Sine me nihil potestis facere*, videlicet, sine gratia mea excitante & adjuvante ne minimum opus supernaturale & meritorium efficere potestis. Idque declarat exemplo palmitis, qui nullum fructum proferre potest, nisi manserit in vite. Ratio hujus est, quia liberum nostrum arbitrium est potentia naturalis, proportionata solum ad actus similes naturales eliciendos: quare ad actus supernaturales fidei, spei & charitatis, &c. elevari ac proportionari debet medio auxilio gratiæ supernaturalis. Hanc rationem elucidat S. Thomas exemplo motus corporalis, ad quem ultra motum propriæ formæ requiritur motus superni moventis, nempe, cœli: sic ignis calefacere
H s nequit.

ON
LDERET
m
ON

EXE

nequit, nisi ultra actonem suae naturalis potestatis
vetur per concursum superioris coeli; pariter
omnem motum supernaturalem, ultra motum liberum
nostri requiritur motus gratiae: *Sine gratia in quo-
libet actu, nullum opus bonum facere potest homo, si-
tando, siue volendo, siue operando.*

Hæc eadem veritas confirmatur ab Apostolo
1. Cor. 12. *non potest dicere, Dominus IESVS (non solum
nec corde) nisi in Spiritu Sancto, id est, nisi ex
gratia Christi. Sed neque bonam ac meritorem
operationem habere possumus: Non sumus sufficientes
aliquid à nobis, quasi ex nobis; sed sufficientiam
Deo est. Unde concludit Apostolus: Quid bonum
non accepisti? Si autem accepisti, quid gloriaris
acceperis?*

Hæc est causa, subinfert S. Thomas, quare
bonum Deo sit referendum. Nam gratia Dei curat
bonæ operationis principium est. Unde etiam
Enech. c. 32 Augustinus: *Totum detur Deo, qui voluntatem
& preparat adjuvandam, & adjuvat præparatam.
Et post pauca: Volentem preparat, ut velit, suble-
ne frustra velit. Quapropter valde sollicita est
Ecclesia ad implorandum semper hanc Dei gratiam
cendendo: Tua nos, qua sumus Domine, gratia semper
veniat, & sequatur: ac bonis operibus iugiter præparat
intentos. Idem determinat Concilium Tridentinum
Sess. 6. c. 3. Si quis dixerit sine præveniente Spiritu sancti in
atque ejus adjutorio hominem credere, sperare, vivere
aut pœnitere posse, sicut oportet (id est supernaturalem
meritorie) anathema sit.*

Proposita igitur veritas ritè rectèque penetra-
cognita summopere nos humiliare imò annihilare
bet: dum videmus naturalibus nostris viribus, in
naturali & ordinario concursu Dei nihil nos præ-
posse in ordine ad salutem nostram assequendam
etenim, ut sacri instrunt Doctores, lapidi non abibit
qui ex seipso quidem descendit & ima petit; atque
si superioris motus ascendere potest: ita à nobis
ipsis peccare possumus; sed sine virtute gratiæ rectè
& mereri non valemus. Hanc ob causam nullus
sine

etiam vitæ de suo statu debet esse securus: que ulius peccator licet pessimus desperare debet: noniam concursus gratiæ est liber, & ubi vult, spirat, iusto denegari, peccatori autem donari potest. Idem dicit non despexere peccatores, neque iisdem se prætere: eumnamque, qui hodie peccato obnoxius est, cras pe gratia resurgere, nec justificari tantum; sed & san-

ificari posse, optimè noverant. Secundum principium est, hanc gratiam absque oratione haberi non posse: idque dependet ab ordinatione ac dispositione Divina. Etenim Deus disposuit dare effectus naturales per concursum suatum causarum naturalium (dat frumentum, terræ mediante aratione, vinum, vitis mediante cultura, &c.) Ad eundem modum supernaturales effectus gratiæ largiri disposuit mediante oratione: unde magna hominum demerita est, inquit Cajetanus, exspectare effectus natu-

2.2 q. 8. art. 8.

rales interveniente concursu causarum naturalium, & supernaturales absque oratione: inde provenit quoque, quod *semissantes in causis, nihil proficiamus in fructibus.* Quapropter Christus Dominus nos exhortans ait: *Petite & accipietis: quærite & invenietis: pulsate & aperietur vobis.* Vero verius est, plurimas a Christo nobis concedi gratias non petitas; sed verissimum etiam est, plures alias non concedi nobis, nisi petantur ab ipso. Sanctæ Elizabethæ revelavit Sanctissima Virgo: scias pro certo, filia, nullam è cælis descendere gratiam nisi mediâ oratione; & ego ipsamet, prima accepta gratia, reliquas omnes obtinui interventu multarum orationum.

Luc. 7.

S Bonav. de vita Christi.

Ita suaviter disposuit Deus, tam propter debitam proportionem, quæ mediare debet inter medium & finem, inter effectus gratiarum supernaturalium & medium orationis pariter supernaturale: quàm propter utilitatem nostram, ut eò frequentius converseremur cum Deo ter Opt. Max. nostra adaugeamus merita, credamus ac confitemur manifestè, primum Datorem, omnisque boni principium esse solum Deum. Ergo non oremus, ut mutetur dispositio Dei, sed ut impleatur: & præmittentes orationem gratiæ applicemus causam effectus.

Non

OVSIT
LDERET
OVSIT

1. 2. art.
penult.

Non oratio duntaxat habet hanc vim gratiam; verum etiam perseverantia gratia: tinuz, & non interrupte per peccatum mortem usque; vel finalis, ut cum quis mortua, tamen primò prolapsus fuerit in peccatum probat S. Thomas, quia operibus bonis possumus solam gratiam sufficientem; ergo utpote ad perseverantiam necessaria, impetratur per orationem, tanquam peccatorum effectuum supernaturalium. Et juxta S. Augustinum, hæc petitur in oratione Dominica: *Et ne post tentationem.*

Sufficiens gratia orationis quoque effectus est, si enim namque non datur immediate; sed medium: *Deus impossibilia non jubet*, docet S. Augustinus: *Deus sed jubendo, vel dat, ut possis, vel ut vis*. Propterea optimum medium est, ut, quoties orationem, & virtutem supernaturalem adquirendam impetrabis. De S. Paulo referimus, quod stupenda ac mirabilia vires excedentia operabatur: *Et per orbem terrarum luti alatus discurrebat, gestando catenas, flagella, &c.* non alio instructus medio orationis.

Verum, ut infallibilis sit, & ex justitia, hæc orationis, nonnullæ, juxta doctrinam S. Thomæ requiruntur conditiones: primò, ex parte orantis necessarium est, ut oret pro se, & in se, siquidem contingere potest, ut ille alius, pro quo orabit, non velit ejusmodi gratiam: & peccatum non est in gratia constitutus, nonnunquam potest ex misericordia; at non infallibiliter. Secundo, ex parte rei, quæ petitur, requiritur, ut *pediens ad salutem*. Tertio, ex parte modi petitur: ut, nimirum, petatur cum perseverantia fiducia: & hoc modo non tantum vult, os ex Deo; sed etiam indubitate exaudiet: *Et in quadrag. duobus indubitanter eveniet*, ait S. Bernardus, aut

quod petimus, aut quod nobis utilium. Subjungit Christus
dominus noster motivum: *Si quid petieritis Patrem* Ioan. 16.
in nomine meo (id est propter merita & iustitiam meam)
dabit vobis. Et Pater æternus propter infinitum amo-
rem, quo fertur in Filium, & propter ejusdem merita non
rengabit, quod ab eo petitur.

Præterea, non tantum necessaria est oratio pro salute
propria, sed etiam pro salute proximi. Neque ad fructi-
ficandam terram sufficit industria agricolæ, nisi suo in-
fluxu cæli simul concurrat: neque sufficiens est ex-
terna Concionatoris prædicatio, quæ at seculantis dun-
taxat petet aures, nisi Deus interna sanctæ suæ
inspiratiõis prædicatione cor simul moveat: *Prædi-* Aa. 16.
cante Paulo, inquit Scriptura, Deus movit cor Lydia.

Efficax hæc inspiratio impetratur per orationem. Qua-
propter Prædicatoris fungens officio, ut magnum pro-
ferat fructum, necesse est, homo sit multarum ora-
tionum: veluti successit S. Berbaro, qui quos con-
vertere non poterat prædicatione, domum rediens, conver-
tebat oratione. Sic illam componitionem cordis, quam
S. Catharina à peccatore quodam pluribus verbis & ser-
monibus alias efficacissimis extorquere non poterat,
subito impetravit confugiens ad orationem. Ac pro-
inde Oratio instrumentum potentissimum efficacissi-
mumque est ad salutem & perfectionem propriam, uti
& proximorum obtinendam.

Ut clarius hanc orationis necessitatem elucidemus,
varios encomiorum titulos, quibus eam illustrent
SS. Patres, proferamus. S. Thomas vocat illam Scho-
lam cælestem, in qua, secundum Augustinum, Christus
crucifixus est Magister: *Patibulum Christi patientis,* 2. 2. q. 2.
catibedra Christi docentis, qui mediante Divina Spiritus
sancti gratia docet animam mysterium crucis abscondi-
tum. Cuius ratio est secundum eundem S. Thomam,
quia ad finem supernaturalem, ad quem creati sumus,
perveniri non potest, nisi per modum addiscentis à Deo
Docere. Ac propterea dixit Christus in S. Joanne: *Ioan. 16.*
Qui audit me & didicit venit ad me. Ex hoc intellige,
quomodo te habere debeas in oratione, nimirum, ut
discipulus stans juxta pedes Crucifixi te docentis & in-
struentis

ONSTI
LDERET
O.V.

struentis doctrinam efficacem *Regiam viam* est. Appellat insuper orationem quasi *com-*
S. Thomas. *Baptismi*: quia pro salute adultorum non solum
 est, tollantur peccata; sed etiam mortificatio
 primus effectus fit per baptismum, secundum
 tionem. Ideoque notat S. Thomas, signanter
 3. p. q. 19. *vangelistam: Christo baptizato & orans aper-*
lum: etenim sine oratione non sufficit bap-
lucem, ut iam dictum est.

S. Chrysostomus condecorat orationem
 & titulo *Reginæ virtutum*: *Aquidem condita*
 lib. de orã. *ducit & conseruat in anima; ubi Regina*
 do Deum *civitatem, omnis opulentia pariter consequitur*
 som. 5. *postquam deprecatio ingreditur in animam, oratio*
simul ingreditur. Et quemadmodum

dem, *nudus homo nascitur in naturalibus, sicut*
ci manus, instrumentum, instrumentorum,
strumento omnia sibi necessaria acquirere potest
modo in spiritualibus nudus est homo; sed de-

orationem, *qua omnia dona supernaturalia*
 8. Aug. *quirere potest. Et hoc ipsum colligit S. Aug.*
ex ipso nomine Meditationis, quod idem
mentis ditatio, per quam animus celestibus
locupletatur virtutibus. Idem S. Augustinus
nat orationem clavem cœli: Oratio iusti clau-
paradyfi. Ascendit deprecatio, & descendit
ratio: & cum videris non à te amaram depre-
tuam, securus esto, quia non est à te amara
cordia ejus. Unde secundum Augustinum,

conjunctæ sunt *nostra oratio & Dei misera-*
 8. Chryf. *causa horus. Denique à S. Chrysostomo appellatur*
rus fortissimus & inexpugnabilis civitatis animæ,
nimen adversus omnes hostium insulsi, lux &
animæ, beatitudo participata, exercitium Angelorum
 & suavis quædam *conversatio cum Deo: Cuius*
 inquit, *quanta sit orationis gloria fabulari cum Deo*
 Christo *miscere colloquia.*

Ex duobus huius principiis evidenter deducitur
 nis *necessitas ad salutem & perfectionem ob-*

quod si enim gratia necessaria est ad salutem, veluti
 primo principio probatum est; & oratio necessaria
 ad gratiam, uti probatum est in secundo principio:
 quitur in bonâ ac evidenti consequentia orationem
 necessariam esse ad salutem: siquidem eadem est ne-
 cessitas finis ac medijs, sine quo non potest haberi finis.
 super, si contra id indigemus gratia ad resistendum
 inimicorum tentationibus, & ad operandum propter
 nem supernaturalem, & cum merito; continuus quo-
 que debet esse orationis usus: *In omnibus actibus, cogi-
 tationibus, & moribus adiutor & proceptor est orandus
 Deus, ait Cælestinus Papa.*

Cassianus docet, omni tempore, in omni loco, in *li. de or. c. 9.*
 omni stato, & in quacunque actione: in consolatio-
 nibus, & tentationibus, in adversitatibus: nocte dieque
 quando manè evigilamus, quando vesperi decumbi-
 mus: domi & foris: sive sumus infirmi, sive sani:
 impetrecurandum esse ad Deum, ab eoque petendum
 auxilium per hunc, quo uti solet S. M. Ecclesia, versu-
 culum: *Deus, in adiutorium meum intende: Domine,
 ad adjuvandum me festina:* ut impetremus gratiâ neces-
 sariam, sine qua nec à peccato abstinere, nec ullum opus
 bonam meritorem peragere possumus. Isto versiculo,
 inquit idem, cunctæ comprehenduntur virtutes, fides,
 spes, caritas, Religio, humilitas, obedientia, perse-
 verantia: nostræque meditationis, qua totalem
 consequimur perfectonem, continua debet esse ma-
 teria: *ut omnis nostra conversatio, & cordis volu-
 ntas, una & jugè efficiatur oratio.* Hæc doctrinâ
 adeo proficua evidentissimo confirmatur testimonio
 Christi D. N. qui, postquam plurima & varia de-
 derat documenta ad perfectionem Evangelicam spe-
 ctantia: statim subjunxit medium, quo illam ac-
 quirere possumus, dicens: *Petite, & dabitur vobis: Matth. 7.*
Quærite, & invenietis: pulsate, & aperietur vobis.
*Quasi velle dicere: non prædico vobis difficilia, nec
 propono impossibilia, petite, postulate, orate, & totum
 facile obtinebitis: omnis enim, qui petit accipit: & qui
 quærit invenit, & pulsanti aperietur. Et hoc sufficit de
 necessitate orationis.*

ONEST
 IDERET
 O.V.

Ex hucusque dictis formabis propositum referendo
 dandi orationis studio, utpote quod est signum
 omnis perfectionis: *si video aliquem, ait S. Chryso-*
stomus, non amantem orandi studium, com-
palam est, nihil egregia virtutis in animo possidet
si video deditum orationi, coniecto, templum. Primum
omni virtutis genere ornatum. Crede & secundum
ipsummet Christam tibi dicere: Opera intellegit
rare, & non deficere: petite & accipietis: et factis
& exaudiet. Sicut, si quis iuberet pauperi, ut motu
peteret eleemosynam; non posset illi iuste denegare ei-
mosynam.

Luc. 18.
 Ioan. 16.
 Bellarm.

Recordabor quoque consilij Cassiani supra meditan-
 ti, videlicet, ut in omni actione, passione & intellectu
 proferam orationem illam Ecclesie: *Deus, in adiu-*
rium meum intende: Domine, ad adjuvandum me
similiter recurrens ad sanctissimam Dei Matris Mariae
auxilium, dicam: Deus, in adiutorium ad volun-
intende: Domina, ad adjuvandum me festina: Iteber esse
tende, Domina festina.

De modo deinde orandi per diem specialiter
 in exercitio presentie Dei.

CAP. II.

De Modo Meditandi.

PRIMO: optima ad meditationem dispositio
 proxima, quam remota est puritas cordis.
 secundum S. Thomam consistit in mortificatione
 num nostratum per virtutes morales acquisitione
 amore Dei. Etenim proprium est amoris ingenium
 siderium lubenter agendi & conuersandi cum rebus
 Ama Deum, idque sufficiat dispositioni tuæ ad bene
 ficiendam orationem.

S. Thomas
 1.2.q.180.

S. Ignat. in
 exercit.

Secundo, in meditatione hæc solent fieri quæ
 primum est presentia Dei: *Animo sursum eleuato*
rem Dominum meum Iesum, sic presentem &
quidam acturus sum. Secundum est oratio præparata